

Basın Açıklaması

20 Haziran Pazartesi günü öğrencilerimiz karnelerini alıp, yıl boyunca gösterdikleri emek ve çalışma sonrası hak ettikleri bir yaz tatiline çıkmışlardır. Yaz tatilinin Eğitim Bakanlığı için olmadığını, öğrenciler için olduğunu hatırlatırız. Sendika olarak görev ve sorumluluklarımızın bilincinde çalışmaya devam ederken, aynı duyarlılığı Eğitim Bakanlığı yetkililerinden de beklemekteyiz. KTÖS, okullarımızın yeni öğretim yılı öncesi eksikliklerini tespit etmek, kapasitelerini belirlemek ve ihtiyaç analizi yapmak üzere bir araştırma düzenlemiştir. Okullar kapanır kapanmaz bu raporu hem kamuoyu hem de bakanlık yetkilileriyle paylaşarak, Eylül ayında okullarımızın sorunsuz açılması için bugünden çalışmaya başlanması gerektiğinin uyarısını yapıyoruz.

Rapor iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde okulların mevcut durumunun fotoğrafı çekilip ihtiyaç analizi yapılırken, ikinci bölümde ise eğitime Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) üyesi ülkelerle karşılaştırmalı olarak istatistiksel bir bakış ortaya konmuştur. İlk bölümün sonuçları bize kısa vadede çözüm bekleyen sorunlarımızı gösterirken, ikinci bölümde ise karşılaştırmalı veriler, eğitim alanında uluslararası kıyaslamalar yaparak, uzun vadeli eğitim politikaları oluşturmaya ve geliştirmeye bir zemin sağlayacaktır.

Ortaya çıkan sonuçlar, kamusal eğitime verilen önemin yeniden gözden geçirilmesinin, eğitime daha fazla bütçe ayrılmasının ve öğrencilerle öğretmenlere daha fazla yatırım yapılmasının elzem olduğunu açıkça göstermektedir. Özetle:

1. Kamu okullarına devam eden öğrencilerimizin %40'ı KKTC vatandaşı değildir. Çoğunluğu Türkiye olmak üzere ilkokullarımıza **en az 45 farklı ülkeden** öğrenci devam etmektedir.
2. Kamu okullarında öğrenim gören ve 44 farklı ülkeden gelen öğrencilerin ana dili Türkçe değildir. Araştırma sonuçlarımıza göre ilköğretime bağlı okulların **yarısı** yabancılara yönelik Türkçe öğretimi programına ihtiyaç duymaktadır.
3. Okulöncesi ve ilkokullar için ivedilikle bu alanda bir eğitim programı geliştirilmeli, yoğunluğa göre belirli okullarda **oryantasyon (uyum/alıştırma) sınıfları açılmalı** ve alan ile ilgili öğretmen yetiştirilmelidir.
4. Devletin görevi daha fazla okul yaparak, vatandaşların nitelikli kamusal eğitim talebine cevap vermektedir. Tespitlerimize göre Alsancak, Dikmen, Gönyeli ve Hamitköy/Kaymaklı bölgesine birer, Girne bölgesine üç olmak üzere ivedi olarak **en az 7 ilkokul** ihtiyacımız vardır. Bu okulların da tek tip yapılar olarak değil, çağdaş nitelikli eğitime uygun mimarisi, ağaçlandırma ve çevre düzenlemesi, güvenliği ve ulaşılabilirliği olan yapılar olarak tasarlanması gerektiğini vurgularız.

5. Okullarımızda personel eksikliği de devam etmektedir. Bugün itibariyle okullarımızda **en az 13 müdür, 15 müdür muavini, 160 öğretmen**, 25 özel eğitim öğretmeni, 20 sekreter ve 30 hademe eksikliği bulunmaktadır.

6. İlk etapta en az **80 rehber öğretmen** ihtiyacımız vardır. Her 250 öğrenciye bir Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen düşecek şekilde bir düzenleme yapılmalıdır Ayrıca, yasada yeri olan ancak münhali açılmayan **öğretmen yardımcısı kadroları için ilk etapta 40 münhal** açılmalıdır.

7. Okulların **%20'sinde** öğretmen tuvaleti, öğrenci tuvaleti, kantin ve açık oyun alanı eksiklikleri vardır. Çocukların zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişimine yardımcı olan müzik, resim, beden eğitimi ve yabancı dil gibi derslerin işleneceği ayrı sınıflar okulların **%60'ında yoktur**. Kıbrıs iklim şartlarında sağlıklı bir şekilde beden eğitimi ve spor yapabilmek için gölge alana ihtiyaç duyulduğu aşikârken, **okulların %80'inde kapalı spor salonu yoktur**.

8. Bu eksiklikler yanında **okullarımızın neredeyse tamamı tadilat ve bakıma ihtiyaç duymaktadır**.

9. Okulların **%40'ında** güvenlik kamerası, **%65'inde** ise gece bekçisi yoktur. Okullarımızın **yarısından fazlasının** deprem fizibilite raporu bulunmamaktadır.

10. 2021-2022 akademik yılında ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde 55,298 öğrenci yer almıştır. Bu **öğrencilerin 43,387'si kamu okullarında**, 11,911'i ise özel okullarda eğitim görmüştür. Yaklaşık 45 bin öğrencinin eğitim aldığı devlet okullarına hükümet tarafından **tek bir kuruş bütçe verilmemektedir**.

11. Yaptığımız araştırma bize okulların **yirmi bin TL ve iki yüz elli bin TL arasında** değişen yıllık giderleri (öğrenci nüfusu, öğretmen sayısı ve okulun alanına göre) olduğunu göstermektedir. Okullarımızın %6'sının 20 bin TL veya daha az, **%52'sinin 21 bin – 60 bin TL arası**, %23'ünün 61 bin – 120 bin TL arası, %8'inin 121 bin – 250 bin TL arası, %11'inin ise 250 bin TL ve üzeri yıllık bir bütçeye ihtiyaç duymaktadır.

12. Okullara bütçe ayrılarak, tüm paydaşların (yönetici, öğretmen, veli, uzman, öğrenci, yerel idare) bütçe yapma sürecine katılımını sağlayarak, okul merkezli bütçe anlayışının hayata geçirilmesi gerekmektedir.

13. Araştırma sonuçlarına göre bugün okullarımızın **%60'ında bilgisayar/laptop** eksikliği, **%70'inde ise akıllı tahta/projeksiyon aleti** eksikliği görülmektedir. En temel teknolojik ihtiyaç olan **internet erişimi ise okulların %30'unda yoktur**.

14. Araştırmamızın sonuçlarına göre okullarımızın **%55'inde spor malzemeleri**, **%65'inde müzik ve çalgı aletleri**, **%70'inde ise resim ve el işi malzemeleri** eksikliği vardır.

15. Yaptığımız araştırmaya göre öğretmenlerimizin %62'si düzenlenen kursları orta seviyede yeterli bulurken, %8'i yetersiz, %1'i ise çok yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin **%29'u ise hizmet içi kursları yeterli** bulmaktadır. Hizmet içi kursların geliştirilmesi açısından raporun tamamında bulunan önerilerimizin dikkate alınması, eğitim-öğretim faaliyetleri açısından yararlı olacaktır.

16. OECD ülkeleri ortalama olarak kamusal eğitim için ilkokuldan liseye kadar öğrenci başına **11,700 Dolar** harcamaktadır. Bu ilköğretim kademesindeki her bir öğrenci için **9,600 Dolar** olarak ifade edilmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta kamusal eğitimde (ilkokul seviyesinden lise son kademe kadar) öğrenci başına düşen ortalama harcama **26,500 TL [2,000 Dolar]**. İlköğretim kademesindeki her bir öğrenci için **17,000 TL [1,300 Dolar]** gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

17. Kamu bütçesinden ilköğretimin ilk kademesinden lisenin son kademesine kadar olan seviyelere ayrılan harcamalar OECD ülkeleri arasında %7 ile %17 arasında değişiklik göstermektedir. Kuzey Kıbrıs'ta kamusal eğitim için bütçeden ayrılan pay OECD ortalamasının biraz üzerinde. Kamu bütçesinden ilköğretimin ilk kademesinden lisenin son kademesine kadar yapılan harcamaların ortalaması **%9.2**, ilköğretim seviyesi için **%3.7**.

18. OECD ülkeleri öğrencileri ilköğretim ve genel ortaöğretim kademesinde ortalama **9 yıl** zorunlu eğitim almakta, yıllık ortalama ilkokulda **4,590 saatidir**. Kuzey Kıbrıs'ta da zorunlu eğitim 9 yıldır ve kamusal zorunlu öğretim saati ilköğretimde **4,700 öğretim saatidir**.

19. Ülkeler ayrıca yıllık öğretim saatini yıl boyunca farklı şekillerde dağıtabilirler. OECD ülkelerinde bir ilkokulun ortalama **185** ve bir ortaokulun ise **183** öğretim günü vardır. Kuzey Kıbrıs'ta ise ilköğretimde yıllık **185 gündür**.

20. Okullar kademeli olarak yeniden açıldığından, daha küçük sınıf mevcuduna sahip ülkeler, sosyal mesafe ile tüm öğrencilerin yüz yüze eğitimden yararlanma fırsatı sağlayabilmişlerdir. Sınıf büyüklüğü ülkeler arasında önemli ölçüde değişmektedir. İlköğretim düzeyinde, OECD ülkelerinde ortalama sınıf **21** öğrencidir. Kuzey Kıbrıs'ta ilköğretim düzeyinde öğrenci-sınıf oranı kamu okullarında **22** öğrenciyken, özel okullarda bu oran **18.5** öğrencidir.

21. OECD ortalamalarına göre kamu ilkokul/ortaokul/lise kademesinde görev yapan bir öğretmenin başlangıç maaşı yıllık **36,116 Dolar**; 15 yıllık deneyim sonrası yıllık maaşı **49,701 Dolar** ve ulaşabileceği en yüksek ücret ise yıllık **60,478 Dolar**dır. Kuzey Kıbrıs için bu çalışmayı 2011 yılı veya 'Göç Yasası' öncesi ve sonrası göreve başlayan öğretmenler olarak ayırabiliriz. Ancak, ortaya çıkan her iki tablo da Kuzey Kıbrıs ortalamalarının **OECD ülkeleri arasında en düşük ücretlere** denk geldiğini göstermektedir.

22. OECD ülkelerinde, tüm seviyeler birleştirildiği zaman, öğretmenlerin neredeyse **üçte ikisinden fazlası** kadındır. OECD ülkelerinde **ilkokul seviyesinde** ise kadın öğretmenler kadroların **%83**'ünü doldurmaktadır. Kuzey Kıbrıs'ta ise kadın öğretmen oranları **okul öncesi** seviyesinde **%90**, **ilkokul** seviyesinde **%64**'dür.

Süleyman Gelener

KTÖS Eğitim Sekreteri